

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวนภาพร โกมลพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EMOTIONAL INTELLIGENCE OF VOCATIONAL STUDENTS IN BANGKOK
METROPOLIS

Miss Napaporn Komonphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medical

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

510129

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวนภาพร โกมลพันธ์

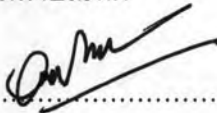
สาขาวิชา

สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

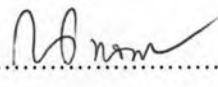
นายแพทย์ฉัตร พิทยรัตน์เสถียร

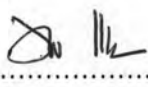
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตร พิทยรัตน์เสถียร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์เดชา ลลิตอนันต์พงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(นายแพทย์ฉัตร พิทยรัตน์เสถียร)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(แพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล)

นภาพร โกมลพันธ์ : ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร. (EMOTIONAL INTELLIGENCE OF VOCATIONAL STUDENTS IN
BANGKOK METROPOLIS.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : นพ.ณัฏฐร พิทยรัตน์
เสถียร, 144 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อลำดับ
ความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียน
อาชีวศึกษาระดับระดับชั้น ปวช. ปีที่ 1-3 และระดับชั้น ปวส. ปีที่ 1-2 ในภาคเรียนที่ 1 ปี
การศึกษา 2551 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 5 วิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 1.051
คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ แบบประเมินการทำ
หน้าที่ครอบครัว แบบสอบถามข้อมูลของเพื่อน และแบบสอบถามข้อมูลของโรงเรียน ครู-อาจารย์
วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา, t-test, One-way ANOVA, และการถดถอย
พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีระดับความฉลาดทาง
อารมณ์ในระดับสูง 3.8% ระดับค่อนข้างสูง 65.3% ระดับปานกลาง 30.2% ระดับค่อนข้างต่ำ
0.7% การวิเคราะห์แบบ Univariate analysis พบมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ 6
ปัจจัยได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นต่อเพื่อน ทัศนคติต่อ
โรงเรียน-ครูอาจารย์ และการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว การวิเคราะห์แบบ Multivariate analysis
พบมีปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถทำนายความฉลาดทางอารมณ์จากสูงมาต่ำ 4 ปัจจัย
คือ การปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว ทัศนคติต่อโรงเรียน-ครูอาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
อายุ สามารถทำนายความฉลาดทางอารมณ์ได้รวมกัน 23.1%

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา.....2551.

ลายมือชื่อนิติ.....นภาพร โกมลพันธ์.....
ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....*N. M.*

5074788530 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS : EMOTIONAL INTELLIGENCE / VOCATIONAL STUDENTS

NAPAPORN KOMONPHAN : EMOTIONAL INTELLIGENCE OF VOCATIONAL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS. ADVISOR :NUTTORN PITYARATSTIAN,M.D., 144 pp.

The purposes of this descriptive research were to examine the potential factors relevant to emotional intelligence among the vocational students in Bangkok metropolis and to prioritize the influential factors in predicting emotional intelligence. The samples included a total of 1,051 vocational students 1st, 2nd, and 3rd year, and high vocational students 1st and 2nd year in the first semester of academic year 2008 from five different vocational colleges in Bangkok Metropolis. To gather data, the instruments used were demographic questionnaires, Chulalongkorn family inventory (CFI), the attitude toward peers, school and teachers Inventory, and the emotional Intelligence test. For data analysis, the following means were implemented; the descriptive statistics, t-test, and one-way ANOVA, multiple linear regression.

The results indicated that 3.8% vocational students in Bangkok were rated at level of high emotional intelligence, 65.3% somewhat high, 30.2% moderate, and 0.7% somewhat poor. According to univariate analysis, six factors were found to associate with emotional intelligence; age, educational level, academic achievement, opinion towards peers, attitude towards school and teachers, and family functioning. In multivariate analysis, four statistically significant factors predicting the emotional intelligence included family function, attitude towards school and teachers, academic achievement, and age, which accounted for 23.1% of emotional intelligence.

Department : Psychiatry Student's Signature นางสาว โนนนที
Field of Study : Mental Health Advisor's Signature N. Pityaratstian
Academic Year : 2008

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ เพราะได้รับความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากนายแพทย์ฉัตร พิชัยรัตน์เสถียรอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้ข้อคิด คำปรึกษา และข้อเสนอแนะด้วยความเอาใจใส่ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณท่านเป็นอย่างสูง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นายแพทย์เดชา ลลิตอนันต์พงศ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมสอบวิทยานิพนธ์ แพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล ที่ให้ความกรุณาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ สาขาสุขภาพจิตทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ตลอดการศึกษาที่ผ่านมา

ขอกราบขอบพระคุณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

ขอบคุณและขอบใจ พี่ เพื่อน และน้องภาควิชาจิตเวชศาสตร์ สาขาสุขภาพจิตทุกคน ที่คอยถามไถ่ด้วยความห่วงใยว่าทำถึงไหน เป็นอย่างไรบ้าง

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อพิทักษ์และแม่วิมลวรรณ โกมลพันธ์ ที่ได้ให้กำลังใจ และทุนสนับสนุนในการทำวิจัย รวมทั้งความช่วยเหลือในทุกๆด้านเสมอมา จนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	2
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	3
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎี.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37

บทที่	หน้า
การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	73
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	108
รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	116
ภาคผนวก ข ไปยินยอมเข้าร่วม:การวิจัยและข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	125
ภาคผนวก ง เอกสารเกี่ยวกับสถาบันอาชีวศึกษา.....	134
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	144

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ในการวิจัย.....	38
2	ตารางแสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	52
3	ตารางแสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัว ของนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	54
4	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการทำหน้าที่ใน ครอบครัว ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	57
5	ตารางแสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัว ด้านการปฏิบัติ หน้าที่ของครอบครัวของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	59
6	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ข้อมูลด้านเพื่อน และ ข้อมูลด้านโรงเรียนครู อาจารย์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	63
7	ตารางแสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมใน วิทยาลัย ข้อมูลด้านเพื่อน และ ข้อมูลด้านโรงเรียน ครู อาจารย์ ของนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	64
8	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความฉลาด ทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	65
9	ตารางแสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	66
10	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ ฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับตัวแปร ต่างๆ.....	69
11	ตารางแสดงการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน.....	74
12	ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สาขาวิชาต่างกัน.....	77

ตารางที่		หน้า
13	ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ โดย จำแนกตามอายุ ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ ต่างกัน.....	78
14	ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ โดย จำแนกตามระดับการศึกษา ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ มีการศึกษาต่างกัน.....	79
15	ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ โดย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน.....	80
16	ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ รวมของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว ต่างกัน.....	83
17	ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ โดย จำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวต่างกัน.....	85
18	แสดงการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพของครอบครัวแตกต่างกัน.....	87
19	ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีทัศนคติต่อเพื่อนที่มีปัญหา และทัศนคติต่อ โรงเรียน ครู-อาจารย์ต่างกัน.....	89
20	ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ โดย จำแนกตามทัศนคติต่อเพื่อนที่มีปัญหา ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีทัศนคติต่อเพื่อนที่มีปัญหาต่างกัน.....	90
21	ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ โดย จำแนกตามทัศนคติต่อโรงเรียน ครู-อาจารย์ ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีทัศนคติต่อโรงเรียน ครู-อาจารย์ต่างกัน.....	91
22	ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ตัวแปรอิสระ กับ ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.....	92

ตารางที่		หน้า
23	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยวิธีการเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ ต่อความฉลาด ทางอารมณ์เป็นเกณฑ์.....	93